

Projekt

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 22 listopada 2016 r. w Jerozolimie została podpisana Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Państwem Izrael o zabezpieczeniu społecznym, w następującym brzmieniu:

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego został wydany akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie, dnia

PREZYDENT

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ANDRZEJ DUDA

PREZES RADY MINISTRÓW

BEATA SZYDŁO

U S T A W A

z dnia

**o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Państwem Izrael
o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Jerozolimie dnia 22 listopada 2016 r.**

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Państwem Izrael o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Jerozolimie dnia 22 listopada 2016 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej (RP) Umową o zabezpieczeniu społecznym z Państwem Izrael ma na celu spełnienie społecznych oczekiwań w tym zakresie, rozwiązanie istotnych problemów obywateli polskich i izraelskich wynikających z braku takiej Umowy, jak również stworzenie lepszych warunków dla rozwoju polsko-izraelskiej współpracy gospodarczej.

Prawo do zabezpieczenia społecznego należy do podstawowych praw człowieka. Realizacji tego prawa służą przede wszystkim krajowe (wewnętrzne) systemy zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw. Jednakże nie zawsze są one w stanie zapewnić pełną ochronę ubezpieczeniową, szczególnie w odniesieniu do osób zmieniających, w czasie swej aktywności zawodowej, miejsce zatrudnienia lub zamieszkania. Dlatego też standardem jest zawieranie przez państwa dwustronnych lub wielostronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym, które tworzą podstawy koordynacji systemów funkcjonujących w umawiających się państwach, zapewniając tym samym skuteczną ochronę ubezpieczeniową swym obywatelom.

Podstawy prawne dające gwarancję, że zmiana miejsca zatrudnienia lub zamieszkania nie wpłynie negatywnie na sytuację obywatela w zakresie zabezpieczenia społecznego, pozytywnie oddziałują na budowę zaufania do państwa oraz przyczyniają się do większej aktywności w zakresie poszukiwania zatrudnienia poza granicami swego państwa. Gwarancje takiej ochrony ubezpieczeniowej już mają polscy obywatele podejmujący zatrudnienie lub przemieszczający się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Konfederacji Szwajcarskiej, a także państw, z którymi łączy RP dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym. Jednakże gwarancji tych nadal pozbawionych jest wielu polskich obywateli zamieszkałych lub podejmujących zatrudnienie poza granicami naszego kraju, w tym zamieszkałych lub zatrudnionych w Państwie Izrael.

Państwo Izrael od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku wielokrotnie występowało z propozycją podjęcia negocjacji umowy o zabezpieczeniu społecznym. Po kolejnym wystąpieniu, w grudniu 2011 r., uznano, że działania na rzecz rozpoczęcia negocjacji takiej umowy powinny zostać podjęte, szczególnie że coraz częściej zarówno osoby bezpośrednio zainteresowane, jak też urzędy występujące w imieniu tych osób

(np. Rzecznik Praw Obywatelskich), wskazywały na potrzebę rozwiązania problemów polskich obywateli posiadających okresy ubezpieczenia przebyte na terytorium Państwa Izrael, poprzez zawarcie stosownej umowy o zabezpieczeniu społecznym. Wprawdzie trudno precyzyjnie określić liczbę polskich obywateli, których dotyczy problem braku ochrony ubezpieczeniowej w relacjach RP – Państwo Izrael, to niewątpliwie grupa osób zainteresowana zawarciem polsko-izraelskiej Umowy, szczególnie ze względu na wprowadzenie zasady sumowania okresów ubezpieczenia, istnieje¹⁾. Także istnieje grupa obywateli Państwa Izrael, która zamieszkuje na terytorium RP i posiada okresy ubezpieczenia przebyte w obu państwach²⁾.

Rozważając podjęcie negocjacji polsko-izraelskiej Umowy brano pod uwagę zalety związania się tego typu umową nie tylko w dziedzinie społecznej, ale także w dziedzinie gospodarczej³⁾. Zawierane przez państwa dwustronne umowy

¹⁾ Według informacji przekazanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych wychodząc z terytorium RP zamieszkałych w Państwie Izrael można podzielić na trzy kategorie: 1/ polskich Żydów, 2/ Polonię, 3/ polskich obywateli przebywających i pracujących w Państwie Izrael. Największą grupę stanowią kilkaset tysięcy osób społeczności polskich Żydów i ich potomków (ok. 10–15% populacji Państwa Izrael, populacja ok. 7,7 mln mieszkańców). Polonia zamieszkała w Państwie Izrael to licząca od kilkudziesięciu do kilkuset osób grupa Polek – żon obywateli izraelskich pochodzenia żydowskiego i arabskiego oraz ich dzieci, a także kilkudziesięciuosobowa grupa (ok. 70 osób) polskich duchownych (księży, zakonnice, alumnów seminarium w Jerozolimie). Trzecia grupa to osoby przybywające do Państwa Izrael od końca lat 80. (głównie nielegalnie), w większości kobiety zatrudnione jako pomoc domowa, opiekunki do dzieci. Grupa ta liczy ok. 1 tys. osób.

Powyższe informacje dają jedynie ogólny obraz na temat polskich obywateli lub osób polskiego pochodzenia zamieszkałych w Państwie Izrael, natomiast w żaden sposób nie pozwalają na wskazanie liczby osób, które będą faktycznymi beneficjentami Umowy o zabezpieczeniu społecznym. Nie można bowiem uznać, że grupa osób posiadająca poczucie polskiej tożsamości, a nawet polskie obywatelstwo, jest równoznaczna z grupą osób, do której postanowienia polsko-izraelskiej Umowy będą miały realne zastosowanie. Wręcz przeciwnie, wiele wskazuje, iż większość z wymienionych trzech grup osób nie posiada okresów ubezpieczenia w RP.

²⁾ Według danych uzyskanych z Urzędu ds. Cudzoziemców, w latach 2000–2016 liczba Izraelczyków, którzy uzyskali pozwolenie na osiedlenie się na terytorium RP, to 68 osób. W tym samym okresie liczba Izraelczyków, którzy uzyskali zezwolenie na: pobyt stały – to 18 osób, na zamieszkanie na czas oznaczony – to 1335 osób, na pobyt czasowy – to 181 osób, na pobyt rezydenta długoterminowego UE – to 34 osoby. Oczywiście brak danych wskazujących, że cała grupa 1636 Izraelczyków to przyszli beneficjenci polsko-izraelskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym, jednakże można przyjąć, że część z tych osób z pewnością będzie zainteresowana skorzystaniem z jej postanowień.

³⁾ Ministerstwo Rozwoju wskazuje, że według polskich danych statystycznych (NBP) bezpośrednie inwestycje izraelskie w RP na koniec 2013 r. wynosiły ok. 223,4 mln USD, jednak w praktyce izraelski kapitał zainwestowany w RP znacznie tę kwotę przewyższa. Różne źródła wskazują na zaangażowanie izraelskich inwestorów na poziomie między 2 a 5 mld USD (większość inwestorów izraelskich lokuje kapitał w RP poprzez firmy mające siedzibę w trzecim kraju europejskim, głównie na Cyprze i w Holandii, lub w USA). W RP funkcjonuje 165 podmiotów w udziale kapitału izraelskiego, z tego 8 o inwestycjach przekraczających 1 mln USD. Obecnie w RP są m.in. 4 firmy z listy największych inwestorów zagranicznych Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych – Shikun&Binui i STR International (nieruchomości, Asbud Piaseczno), IT International Theatres (kina Cinema City) oraz TEVA (fabryka Polfa Kutno). Inne izraelskie firmy na polskim rynku to m.in.: największy izraelski przewoźnik – firma Egged, sieć aptek Super Pharm, Eden – Dar Natury, Link44 oraz notowane na giełdzie warszawskiej Cinema City, Globe Trade Centre, Plaza Centres i Ronson. Stan

o zabezpieczeniu społecznym pozytywnie oddziałują na wizerunek państwa wśród przedsiębiorców zainteresowanych prowadzeniem działalności na terytorium drugiej strony, często mają pośredni wpływ na wzrost zagranicznych inwestycji w danym państwie, szczególnie z uwagi na eliminowanie podwójnego opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Takie podwójne oskładkowanie zwiększa bowiem koszty działalności przedsiębiorstw i hamuje przepływ pracowników.

Związanie się Umową o zabezpieczeniu społecznym z Państwem Izrael wpisywałoby się także w politykę Unii Europejskiej (UE) w zakresie zewnętrznego wymiaru koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Stosunki UE z Państwem Izrael opierają się na partnerstwie eurośródziemnomorskim ustanowionym na podstawie układu stowarzyszeniowego między UE a Państwem Izrael⁴⁾. W październiku 2010 r., na podstawie art. 65 tego Układu, Rada podjęła decyzję w sprawie stanowiska, jakie ma przyjąć UE w ramach Rady Stowarzyszenia utworzonej układem w sprawie przyjęcia przez tę Radę decyzji dotyczącej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego⁵⁾. Po przyjęciu decyzji Rady Stowarzyszenia nastąpi skuteczne wdrożenie wspólnego unijnego podejścia do koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego między państwami członkowskimi UE a Państwem Izrael. Decyzja m.in. wprowadzi obowiązek: 1/ stosowania zasady równego traktowania w odniesieniu do legalnie zatrudnionych na terytorium państw członkowskich UE pracowników Państwa Izrael i członków ich rodzin, a także 2/ przenoszenia kwot świadczeń (emerytur, rent rodzinnych, rent inwalidzkich oraz rent z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych), czyli obowiązek transferu tych świadczeń. Umowa polsko-izraelska umożliwi wcześniejsze wprowadzenie tych zasad w relacjach RP – Państwo Izrael⁶⁾, jak też umożliwi nawiązanie bezpośredniej współpracy instytucji ubezpieczeniowych

należności z tytułu polskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Izraelu na koniec 2013 r. osiągnął wartość 173,7 mln USD. Wśród potencjalnych obszarów dwustronnej współpracy inwestycyjnej należy wskazać sektor energetyczny, wydobywczy, elektromaszynowy, przemysł przetwórczy oraz branże: medycyną i meblarską. Rośnie zainteresowanie izraelskich inwestorów branżą energii odnawialnej (budowa elektrowni wiatrowych, produkcja energii elektrycznej) oraz firm badających możliwość montażu indywidualnych słonecznych instalacji grzewczych.

⁴⁾ Układ eurośródziemnomorski ustanawiający Stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Państwem Izrael, z drugiej strony (Dz. Urz. UE L 147 z 21.06.2000, str. 3, z późn. zm.). Sprawy zagadnień społecznych reguluje Tytuł VIII art. 63–66.

⁵⁾ Decyzja Rady z dnia 21 października 2010 r. w sprawie stanowiska, jakie ma przyjąć Unia Europejska w ramach Rady Stowarzyszenia utworzonej Układem eurośródziemnomorskim ustanawiającym stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Państwem Izrael, z drugiej strony, w odniesieniu do przyjęcia przepisów dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 306 z 23.11.2010, str. 21).

⁶⁾ Aktualnie posiadane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej informacje wskazują, że szybkie wejście w życie decyzji Rady Stowarzyszenia jest bardzo mało prawdopodobne.

odpowiedzialnych za stosowanie tych zasad w praktyce. Takie działanie będzie zgodne z polityką i dążeniami UE w tym zakresie. Dodatkowo Umowa ma szerszy zakres podmiotowy i przedmiotowy w stosunku do tego, jaki został przewidziany w projekcie decyzji Rady Stowarzyszenia⁷⁾.

Uwzględniając powyższe, związanie RP Umową o zabezpieczeniu społecznym z Państwem Izrael należy uznać za celowe i uzasadnione.

2. Dotychczasowy stan prawny

Pomiędzy RP a Państwem Izrael nie ma żadnych regulacji prawnych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego. Rodzi to – dla obywateli obu Umawiających się Stron – wiele niekorzystnych zjawisk. Szczególnie dotkliwy jest:

- brak możliwości zaliczania na prawo do świadczeń okresów ubezpieczenia przebytych na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, co oznacza, że ustalając prawo do świadczeń, każde z państw bierze pod uwagę jedynie okresy ubezpieczenia przebyte na swoim terytorium. W efekcie osoby zainteresowane często nie mogą uzyskać prawa do świadczeń, szczególnie długoterminowych, jak emerytury i renty, ani przy zastosowaniu wyłącznie polskich (lub izraelskich) wewnętrznych przepisów ubezpieczeniowych, ani przy zastosowaniu zasady sumowania okresów ubezpieczenia – stanowiącej standard w tego typu umowach,
- brak regulacji prawnych dotyczących transferu świadczeń osobom, które przesiedliły się na terytorium drugiego państwa. W obowiązującym stanie prawnym świadczenia emerytalne i rentowe przysługujące z tytułu podlegania wyłącznie polskiemu systemowi zabezpieczenia społecznego, przyznane osobom zamieszkałym za granicą, są wypłacane – na ich wniosek – osobie przez nich upoważnionej do odbioru, zamieszkałej w kraju, lub na rachunek bankowy emeryta lub rencisty w kraju (zgodnie z art. 132 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych⁸⁾). Oznacza to, że osoby zamieszkałe w Państwie Izrael, które uzyskały prawo do polskich emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy, rent rodzinnych, nie mogą ich otrzymywać w

⁷⁾ Zakres podmiotowy polsko-izraelskiej Umowy został rozszerzony o pracowników pracujących na własny rachunek, natomiast zakres przedmiotowy o: świadczenia macierzyńskie, jednorazowe odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zasiłki pogrzebowe, a także uregulowania dotyczące stosowanego ustawodawstwa.

⁸⁾ Dz. U. z 2016 r. poz. 887, z późn. zm.

miejscu swego zamieszkania, gdyż polskie ustawodawstwo w takim przypadku przewiduje wypłatę tych świadczeń tylko w RP.

3. Projektowany stan prawny

Przedstawiona Umowa odpowiada standardom międzynarodowym w dziedzinie zabezpieczenia społecznego. Umowa została oparta na podstawowych zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, tj.:

- zasadzie równego traktowania – zgodnie z którą osoby, do których stosują się postanowienia Umowy, podlegają obowiązkom i korzystają z uprawnień wynikających z ustawodawstwa drugiej Umawiającej się Strony na tych samych warunkach co obywatele tej Umawiającej się Strony (art. 4 Umowy),
- zasadzie zachowania praw nabytych (eksportu świadczeń) – zgodnie z którą świadczenia pieniężne nabyte na podstawie ustawodawstwa jednej Umawiającej się Strony nie mogą być zmniejszane, zawieszane, uchylane ani wstrzymywane z tego powodu, że osoba uprawniona do tych świadczeń ma miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony. Fakt zamieszkiwania w drugim państwie nie może mieć negatywnego wpływu na prawo i wysokość wypłacanych świadczeń (art. 5 Umowy), przy czym z obowiązku transferu świadczeń, po Stronie polskiej, wyłączono świadczenia przyznawane w szczególnym trybie i w drodze wyjątku⁹⁾,
- zasadzie sumowania okresów ubezpieczenia – zgodnie z którą następuje sumowanie okresów ubezpieczenia przebytych pod działaniem ustawodawstwa obu Umawiających się Stron, które w myśl tego ustawodawstwa wymagane są do nabycia lub zachowania prawa do świadczeń z zabezpieczenia społecznego, a także do obliczania wymiaru tych świadczeń (art. 10 ust. 1 i art. 19 ust. 2 Umowy).

W myśl Umowy (art. 3) będzie ona miała zastosowanie do wszystkich osób, które podlegają lub podlegały ustawodawstwu jednej lub obu Umawiających się Stron, członków ich rodzin oraz osób pozostałych przy życiu po tych osobach. Oznacza to, że Umowa nie będzie miała charakteru umowy obywatelskiej, a więc uzyskanie na jej podstawie prawa do świadczeń nie będzie uzależnione od posiadania polskiego lub

⁹⁾ Dotyczy świadczeń, o których mowa w art. 82 i art. 83 ustawy z dnia 17 grudnia 1999 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, z późn. zm.) oraz w art. 55 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277, z późn. zm.).

izraelskiego obywatelstwa, lecz od podlegania ustawodawstwu jednej z Umawiających się Stron.

Zakresem przedmiotowym Umowy (art. 2) – po Stronie polskiej – zostaną objęte: świadczenia macierzyńskie, emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinne, jednorazowe odszkodowania oraz renty z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zasiłki pogrzebowe. Po Stronie izraelskiej przedmiotowy zakres Umowy obejmuje: świadczenia macierzyńskie, świadczenia emerytalne i rodzinne (w rozumieniu rent rodzinnych), świadczenia na wypadek inwalidztwa, świadczenia z tytułu wypadku przy pracy, zasiłki pogrzebowe (objęte ubezpieczeniem emerytalnym).

W trakcie negocjacji Umowy uzgodniono, że postanowienia dotyczące świadczeń z tytułu choroby oraz świadczeń na dzieci (polskich świadczeń rodzinnych) nie będą objęte zakresem przedmiotowym Umowy. Powodem takiej decyzji są zbyt duże różnice – obowiązujące w zakresie tych świadczeń – w polskim i izraelskim systemie zabezpieczenia społecznego¹⁰⁾. Różnice te skutkują brakiem możliwości koordynacji wymienionych świadczeń i zapewnienia w Umowie symetrii uregulowań.

W częściach odnoszących się bezpośrednio do poszczególnych dziedzin zabezpieczenia społecznego objętych zakresem przedmiotowym, Umowa zawiera regulacje dotyczące:

a) stosowanego ustawodawstwa (art. 6–9 Umowy)

Umowa zakłada, że osoby objęte jej zakresem podmiotowym będą podlegać, w odniesieniu do danego zatrudnienia lub działalności, przepisom prawnym wyłącznie jednego państwa, jednocześnie wskazując, ustawodawstwo którego państwa jest w konkretnym przypadku właściwe. Jako podstawowy przyjęto łącznik miejsca wykonywania pracy (*lex loci labori*). Zgodnie zatem z art. 6 ust. 1 Umowy, osoby, do których zastosowanie będą miały postanowienia Umowy, w odniesieniu do danego zatrudnienia, będą podlegały ustawodawstwu państwa, w którym wykonywane jest zatrudnienie. Analogicznie osoby pracujące na własny rachunek prowadzące działalność na terytorium jednej z Umawiających się Stron będą podlegały ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, na terytorium której działalność jest

¹⁰⁾ Jedną z przyczyn podjętej decyzji jest fakt, iż w Państwie Izrael zasiłki chorobowe nie są objęte powszechnym systemem zabezpieczenia społecznego, lecz wchodzą w zakres ubezpieczeń prywatnych.

wykonywana. Zasadą podstawową jest więc obowiązywanie – w odniesieniu do danego zatrudnienia lub pracy na własny rachunek – ustawodawstwa państwa miejsca wykonywania pracy lub prowadzenia działalności, bez względu na państwo miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej. Jest to ogólna zasada stosowania jednego ustawodawstwa do jednej pracy lub działalności.

W ramach zasad ogólnych wskazano także, że składki na ubezpieczenie społeczne pracownika lub osoby pracującej na własny rachunek będą opłacane zgodnie z ustawodawstwem państwa, w którym osoba zainteresowana, zgodnie z Umową, podlega ubezpieczeniu społecznemu (art. 6 ust. 2 Umowy). Oznacza to, że takie kwestie jak: podstawa wymiaru składki, wysokość składki czy termin jej płatności będą ustalane na podstawie przepisów państwa, którego ustawodawstwo ma zastosowanie do danej osoby.

Urzednicy i osoby z nimi zrównane będą podlegali ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, której administracja ich zatrudnia. Ponadto potwierdzono obowiązywanie, w odniesieniu do członków personelu dyplomatycznego misji, postanowień Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z dnia 18 kwietnia 1961 r.¹¹⁾ oraz, w odniesieniu do urzędników konsularnych, Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 r.¹²⁾

Umowa, ustanawiając jako podstawową w obszarze ustawodawstwa właściwego zasadę *lex loci laboris*, przewiduje jednocześnie zasady szczególne. Tego typu uregulowaniem, które w przypadku umów dwustronnych ma niewątpliwie najszersze zastosowanie, jest delegowanie pracowników. Artykuł 7 ust. 1 pkt 1 Umowy przewiduje, że pracownik zatrudniony przez pracodawcę, którego siedziba znajduje się na terytorium jednej Umawiającej się Strony, który zostanie oddelegowany przez tego pracodawcę do pracy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w dalszym ciągu podlega systemowi zabezpieczenia społecznego pierwszego z ww. państw przez okres nie dłuższy niż 36 miesięcy. Innymi słowy pracownik polski, który zostanie delegowany przez swego pracodawcę do pracy w Państwie Izrael, będzie, przez okres maksymalnie 36 miesięcy, podlegał polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego, a nie ustawodawstwu izraelskiemu – co wynikałoby z zasady ogólnej wyrażonej w art. 6 ust. 1 Umowy. Postanowienie to będzie stosowane także w drugą stronę,

¹¹⁾ Dz. U. z 1965 r. poz. 232.

¹²⁾ Dz. U. z 1982 r. poz. 98.

tj. w odniesieniu do pracowników izraelskich delegowanych do wykonywania pracy na terytorium RP. Możliwość zachowania przynależności pracownika delegowanego do systemu ubezpieczeń społecznych państwa, w którym jego przedsiębiorstwo macierzyste zwykle prowadzi działalność (państwa wysyłającego), ma na celu unikanie ewentualnych komplikacji natury administracyjnej, jakie mogą rodzić zarówno dla pracodawców, jak i instytucji ubezpieczeniowych, częste zmiany w podleganiu pracowników systemom ubezpieczeń społecznych, z drugiej zaś strony służy rozwojowi wzajemnej współpracy gospodarczej przez ułatwienie podejmowania decyzji o nowych inwestycjach na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Kolejne dwa wyjątki od zasad ogólnych dotyczą pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach transportowych lub liniach lotniczych (podróżujący personel) oraz osób zatrudnionych na pokładzie statku pływającego pod banderą Umawiającej się Strony. Wyjątki te wynikają z charakteru lub specyfiki wykonywanej pracy (zawodu) i powszechnie występują w tego typu umowach dwustronnych (art. 7 ust. 2 i 3 Umowy).

Umowa zawiera także ogólne postanowienie, zgodnie z którym władze właściwe obu Umawiających się Stron lub wyznaczone przez nie instytucje mogą, za obopólną zgodą i w interesie określonych osób lub kategorii osób, ustalić wyjątki od postanowień art. 6 ust. 1 i 4 oraz art. 7 Umowy (art. 8 Umowy).

b) świadczeń emerytalno-rentowych (art. 10–15 Umowy)

W odniesieniu do świadczeń emerytalnych i rentowych wprowadzono zasadę uwzględniania (sumowania) okresów ubezpieczenia. Zgodnie z nią, jeżeli nabycie, zachowanie lub przywrócenie prawa do emerytury lub renty jest zależne od przebycia (posiadania) określonego okresu ubezpieczenia, instytucja ubezpieczeniowa uwzględnia, jeżeli to konieczne, także okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony tak, jakby zostały przebyte zgodnie z jej ustawodawstwem, pod warunkiem że okresy te się nie pokrywają (art. 10 ust. 1 Umowy). Przewidziano także możliwość uwzględnienia na prawo do świadczeń emerytalno-rentowych okresów ubezpieczenia przebytych w państwie trzecim, o ile są to okresy przebyte w państwie, z którym obie Umawiające się Strony są związane umową o zabezpieczeniu społecznym, przewidującą sumowanie okresów ubezpieczenia (art. 10 ust. 2 Umowy). Dodatkowo projekt zawiera uregulowanie dotyczące sytuacji, w której dana osoba posiada na terytorium jednej z Umawiających się Stron okres

ubezpieczenia krótszy niż 12 miesięcy. W takim przypadku instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony nie przyznaje prawa do emerytury lub renty, jeżeli zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem przyznanie prawa do tych świadczeń, w oparciu o tak krótki okres ubezpieczenia, nie jest możliwe. Jednakże okres ten zostanie uwzględniony – w celu nabycia prawa do świadczenia – przez instytucję drugiej Umawiającej się Strony, w której po zsumowaniu okresów ubezpieczenia powstanie prawo do emerytury lub renty (art. 11 Umowy).

Powyższe reguły dotyczące sumowania okresów ubezpieczenia mają na celu ułatwienie spełnienia warunków do nabycia prawa do emerytury lub renty, określonych ustawodawstwem Umawiającej się Strony. Oczywiście obowiązująca jest zasada, w myśl której każda z Umawiających się Stron płaci świadczenia za „własne” okresy ubezpieczenia. Dlatego też, osobie która spełni warunki do nabycia emerytury lub renty na podstawie ustawodawstwa jednej Umawiającej się Strony (np. ustawodawstwa polskiego), prawo do świadczenia zostanie przyznane wyłącznie za okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony (np. za polskie okresy ubezpieczenia). Jeżeli jednak, w celu uzyskania prawa do emerytury lub renty, okres ubezpieczenia przebyty na podstawie ustawodawstwa jednej Umawiającej się Strony nie jest wystarczający, wówczas możliwe będzie zsumowanie polskich i izraelskich okresów ubezpieczenia (lub także okresów ubezpieczenia przebytych w państwach trzecich), w celu przyznania prawa do świadczenia. W takim przypadku prawo do emerytury lub renty zostanie ustalone z zastosowaniem zasady „*pro rata temporis*” (proporcji okresów). To oznacza, że instytucja ubezpieczeniowa każdej z Umawiających się Stron ustali świadczenie na podstawie sumy okresów ubezpieczenia przebytych w obydwu państwach i będzie je wypłacać w wysokości odpowiadającej stosunkowi własnych okresów ubezpieczenia do ich sumy uzyskanej w obydwu państwach (częściowe świadczenia emerytalno-rentowe). Koszt tak ustalanych świadczeń będzie obciążał instytucję ubezpieczeniową każdej z Umawiających się Stron.

Sposób obliczania świadczeń z zastosowaniem zasady uwzględniania (sumowania) okresów ubezpieczenia został wskazany, w odniesieniu do Państwa Izrael, w art. 13 ust. 2 Umowy, a w odniesieniu do Strony polskiej, w art. 15 ust. 1 Umowy.

Możliwość zastosowania zasady sumowania okresów będzie szczególnie istotna dla osób ubiegających się o:

- polskie emerytury z tzw. starego systemu emerytalnego, gdyż w celu nabycia prawa do świadczenia pracowniczego, zgodnie z polskimi przepisami, wymagane jest posiadanie minimalnego okresu ubezpieczenia, który wynosi: 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, a także
- emerytury izraelskie, gdyż minimalny okres ubezpieczenia wymagany do nabycia prawa do emerytury, zgodnie z izraelskimi przepisami, wynosi 144 miesiące (12 lat).

Zarówno w przypadku polskich emerytur ze „starego” systemu emerytalnego, jak i emerytur izraelskich, zastosowanie zasady sumowania okresów ubezpieczenia może przesądzić o uzyskaniu prawa do świadczenia.

c) świadczenia z tytułu wypadku przy pracy i choroby zawodowej (art. 16–18 Umowy)

W tym zakresie Umowa przewiduje, że prawo do świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych będzie ustalane zgodnie z ustawodawstwem, któremu podlegał ubezpieczony w chwili wypadku lub podczas wykonywania pracy, w wyniku której powstała choroba zawodowa.

W odniesieniu do świadczeń z tytułu choroby zawodowej Umowa przewiduje, że jeżeli ich przyznanie jest uzależnione:

- od stwierdzenia danej choroby po raz pierwszy na terytorium Umawiającej się Strony, warunek ten uważa się za spełniony także, jeżeli choroba ta zostanie stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony (art. 17 ust. 2 Umowy),
- od wykonywania pracy, która tę chorobę spowodowała, przez określony czas, uwzględnia się także okres wykonywania tego samego rodzaju pracy zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony (art. 17 ust. 3 Umowy).

Świadczenie z tytułu choroby zawodowej wypłaca instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony, zgodnie z ustawodawstwem której powstało prawo do tego świadczenia. Ta zasada ma zastosowanie także w przypadku pogłębienia się choroby zawodowej, gdy świadczeniobiorca podlegał ustawodawstwu drugiej Umawiającej się Strony, pod

warunkiem że nie wykonywał pracy narażającej na chorobę zawodową (art. 18 ust. 1 Umowy). Natomiast w przypadku, gdy osoba pobierająca świadczenie z tytułu choroby zawodowej zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony wykonywała na terytorium drugiej Umawiającej się Strony pracę mogącą spowodować chorobę zawodową i choroba ta faktycznie uległa pogłębieniu, wówczas:

- instytucja właściwa pierwszej Umawiającej się Strony nadal wypłaca przyznane świadczenie nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej,
- instytucja właściwa drugiej Umawiającej się Strony przyznaje świadczenie w wysokości różnicy między wysokością świadczenia, które przysługuje po pogłębieniu się choroby zawodowej, a wysokością świadczenia, które przysługiwałoby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.

d) świadczenia macierzyńskie (art. 19 Umowy)

Umowa zakłada, że świadczenia macierzyńskie będą przyznawane przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwu podlegała osoba uprawniona w chwili nabycia prawa do świadczenia, tj. w momencie porodu lub adopcji. Przy ustalaniu prawa do tego typu świadczeń oraz okresu ich przysługiwania będą sumowane – w niezbędnym zakresie – także okresy ubezpieczenia przebyte na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli okresy te nie będą się pokrywały.

Umowa nie przewiduje uregulowania kwestii świadczeń rzeczowych (zdrowotnych) z tytułu choroby i macierzyństwa. Jest to zgodne ze stanowiskiem Ministerstwa Zdrowia, które rekomendowało rezygnację z objęcia świadczeń opieki zdrowotnej zakresem przedmiotowym polsko-izraelskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym¹³⁾.

e) zasiłki pogrzebowe (art. 20 Umowy)

Zasiłki pogrzebowe będą przyznawane i wypłacane przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwo ma zastosowanie do osoby zmarłej (pracownika, osoby pracującej na własny rachunek oraz emeryta lub rencisty, a także członków rodzin wymienionych osób) w chwili jej śmierci.

¹³⁾ Stanowisko Ministra Zdrowia z dnia 10 lutego 2012 r. (znak: MZ-UZ-AK-073-26586-1/ET/12).

f) uregulowania administracyjne (art. 22–29 Umowy)

Umowa zawiera także uregulowania administracyjne, które m.in. regulują kwestie: pomocy administracyjnej (art. 22 Umowy), wymiany danych osobowych (art. 23 Umowy), zwolnienia z opłat oraz uwierzytelnień (art. 24 Umowy), składania wniosków (art. 25 Umowy), badań lekarskich (art. 26 Umowy), stosowanego języka (art. 27 Umowy), wypłaty świadczeń (art. 28 Umowy), rozstrzygania sporów (art. 29 Umowy).

Zawarte w Umowie zasady ustalania prawa do świadczeń oraz ich wypłaty będą obowiązywały od dnia wejścia w życie Umowy. Postanowienia Umowy nie będą uzasadniały roszczeń o wypłatę świadczeń za okres przed jej wejściem w życie (art. 30 ust. 1 Umowy), ale okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron przed dniem wejścia w życie Umowy będą uwzględniane przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń przyznawanych na jej podstawie (art. 30 ust. 2 Umowy).

4. Skutki wejścia w życie Umowy

Chcąc określić przewidywane skutki wejścia w życie polsko-izraelskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym, należy stwierdzić, że przyjęcie i wprowadzenie w życie zaproponowanych uregulowań z pewnością zapewni:

- możliwość uwzględniania okresów ubezpieczenia przebytych w Państwie Izrael, w celu ustalania prawa i wysokości polskich świadczeń (i odwrotnie). Umowa umożliwi sumowanie okresów ubezpieczenia przebytych na terytorium obu Umawiających się Stron, co niejednokrotnie przesądzi o nabyciu prawa do częściowych świadczeń emerytalno-rentowych przyznawanych przez instytucje ubezpieczeniowe RP i Państwa Izrael oraz ich wypłaty w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy,
- transfer przyznanych świadczeń osobom uprawnionym zamieszkałym na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Ponadto postanowienia dotyczące właściwego ustawodawstwa – poprzez eliminację podwójnego opłacania składek ubezpieczeniowych – mogą przyczynić się do poprawy współpracy gospodarczej między RP a Państwem Izrael, przede wszystkim pozytywnie wpłynąć na decyzje izraelskich firm o podejmowaniu nowych inwestycji w RP.

Wejście w życie każdej umowy o zabezpieczeniu społecznym oczywiście wiąże się z określonymi skutkami finansowymi. Niestety, mimo wielu starań i podejmowanych działań nie udało się uzyskać danych, które pozwoliłyby na ustalenie skutków finansowych związania RP Umową z Państwem Izrael. Wszelkie próby pozyskania danych umożliwiających dokonanie chociażby szacunkowej ich oceny nie przyniosły spodziewanych rezultatów. Należy zauważyć, że w przypadku zawieranych przez RP dwustronnych umów o zabezpieczeniu społecznym zazwyczaj występują znaczne trudności w gromadzeniu danych umożliwiających dokonanie szacunkowego wyliczenia skutków finansowych związania się taką umową. Dlatego też przedstawienie w uzasadnieniu wniosku o ratyfikację Umowy precyzyjnych wyliczeń nie jest możliwe. Jednakże możliwe jest wskazanie pewnych istotnych kwestii, na które warto zwrócić uwagę, czyli:

a) skutki finansowe dla budżetu państwa

Żadne świadczenia objęte zakresem przedmiotowym projektu Umowy nie są finansowane ze środków budżetu państwa. Można więc stwierdzić, że wejście w życie polsko-izraelskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

b) skutki finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego

Żadne świadczenia objęte zakresem przedmiotowym projektu Umowy nie są finansowane ze środków jednostek samorządu terytorialnego. Dlatego też wejście w życie polsko-izraelskiej Umowy o zabezpieczeniu społecznym nie będzie miało wpływu na finanse jednostek samorządu terytorialnego.

c) skutki finansowe dla funduszy ubezpieczeniowych

Zakres przedmiotowy Umowy oznacza, że skutki wejścia jej w życie mogą mieć wpływ na fundusze ubezpieczeniowe, tj. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych oraz Fundusz Emerytalno-Rentowy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W tym kontekście można wyróżnić dwie grupy czynników, tj.: 1/ czynniki, które mogą spowodować wzrost wydatków funduszy ubezpieczeniowych oraz 2/ czynniki, które nie wpłyną na wydatki funduszy ubezpieczeniowych lub spowodują wzrost dochodów funduszy.

Analizując pierwszą grupę czynników należy wskazać, że:

- wejście w życie Umowy może spowodować wzrost kosztów wypłaty świadczeń należnych z polskiego systemu zabezpieczenia społecznego, do których prawo – bez wejścia w życie Umowy – by nie powstało. Kwestia ta dotyczy osób objętych tzw. starym systemem emerytalnym oraz systemem rolniczym, które posiadają okresy ubezpieczenia przebyte w RP, ale w wymiarze zbyt krótkim dla przyznania prawa do polskich świadczeń długoterminowych (emerytur, rent). Po wejściu w życie Umowy i zastosowaniu zasady sumowania okresów część z tych osób uzyska prawo do polskich świadczeń emerytalno-rentowych¹⁴⁾,
- wejście w życie Umowy może generować koszty transferu świadczeń do miejsca zamieszkania osoby do nich uprawnionej, zamieszkałej na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Oczywiście liczba osób posiadających polskie i izraelskie okresy ubezpieczenia, które po ich zsumowaniu uzyskają prawo do polskich świadczeń z zabezpieczenia społecznego, nie jest znana. W związku z tym wydatki związane z przyznaniem prawa do tych świadczeń trudno jest przewidzieć. Natomiast wydatki z tytułu transferu polskich świadczeń emerytalno-rentowych do Państwa Izrael nie powinny być traktowane jako dodatkowy koszt funduszy ubezpieczeniowych, gdyż są one realizacją wcześniejszych zobowiązań wynikających z pobierania składek na ubezpieczenia społeczne.

Analizując drugą grupę czynników należy wskazać, że:

- wejście w życie Umowy nie spowoduje wzrostu wydatków funduszy ubezpieczeniowych w odniesieniu do osób objętych tzw. nowym systemem emerytalnym. Instytucja ubezpieczeniowa RP będzie zobowiązana do wypłaty emerytur za okresy ubezpieczenia przebyte w RP, a uzyskanie prawa do emerytury nie jest zależne od konieczności osiągnięcia określonego stażu ubezpieczeniowego. Oznacza to, że w przypadku świadczeń przyznawanych tej grupie osób, nie będzie

¹⁴⁾ Osobom, które spełniały warunki do przyznania prawa do pełnej polskiej emerytury, na ich wniosek, świadczenia te były i są przyznawane i wypłacane, czyli – zgodnie z art. 132 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – wypłacane osobom upoważnionym do ich odbioru lub na konto bankowe w RP. Dodatkowo polskie świadczenia przyznane z tytułu wypadku przy pracy podlegają transferowi do Państwa Izrael – na podstawie ratyfikowanej przez Polskę Konwencji MOP nr 19 z dnia 10 czerwca 1925 r. o traktowaniu obywateli obcych na równi z krajowymi w zakresie odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki przy pracy (ratyfikowana przez RP w dniu 28.02.1928 r.). Według danych za 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych średnio miesięcznie transferuje tego typu świadczenia 2 osobom zamieszkałym na terytorium Państwa Izrael.

zachodziła potrzeba sumowania okresów ubezpieczenia w celu uzyskania prawa do polskiego świadczenia. W efekcie nie wpłynie to na zwiększenie grupy osób uprawnionych do polskich świadczeń emerytalnych, a jedynie będzie stanowiło realizację zobowiązań wynikających z faktu przynależności do polskiego systemu ubezpieczenia społecznego i opłacania składek ubezpieczeniowych,

- liczba obywateli Państwa Izrael podejmujących legalne zatrudnienie w RP wprawdzie nie jest duża, ale warto zauważyć, że wpływa ona na wzrost odprowadzanych – do polskiego systemu – składek ubezpieczeniowych, a tym samym wzrost dochodów funduszy ubezpieczeniowych¹⁵⁾.

Podsumowując kwestię skutków finansowych związania RP Umową o zabezpieczeniu społecznym z Państwem Izrael, należy stwierdzić, że:

- biorąc pod uwagę zakres przedmiotowy Umowy jej wejście w życie nie będzie miało wpływu na wydatki budżetu państwa oraz nie będzie miało wpływu na wydatki jednostek samorządu terytorialnego,
- uwzględniając proponowane w Umowie uregulowania, w myśl których każda z Umawiających się Stron płaci za własne okresy ubezpieczenia oraz obowiązujące w RP przepisy w zakresie tzw. nowego systemu emerytalnego, można założyć, że związanie się polsko-izraelską Umową nie wpłynie istotnie na wzrost wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy

¹⁵⁾ Uwzględniając dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczące liczby ubezpieczonych (osób fizycznych), którzy w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalno-rentowych podali obywatelstwo inne niż polskie, liczba obywateli Państwa Izrael zgłoszonych do ubezpieczenia na dzień 31 grudnia, w latach 2013 – 2016, była następująca: w 2013 r. – 156 osób, w 2014 r. – 165 osób, w 2015 r. – 187 osób, w 2016 r. – 202 osoby (dane wg. stanu na 30.09.2016 r.).

W 2013 r. dla Izraelczyków wydano 47 zezwoleń na pracę, co stanowiło 0,120% wszystkich wydanych zezwoleń. W latach 2014–2016 było to odpowiednio: 55 (0,125%), 51 (0,077%) i 52 (0,040%) ogółu zezwoleń. Struktura zezwoleń na pracę według typów pokazuje, że wśród obywateli Państwa Izrael bardzo liczna grupa osób wykonuje pracę na podstawie zezwolenia typu A (dotyczące cudzoziemca wykonującego pracę na terytorium RP na podstawie umowy z podmiotem, którego siedziba lub miejsce zamieszkania albo oddział, zakład lub inna forma zorganizowanej działalności znajduje się na terytorium RP). Jest to zgodne z ogólnopolskim trendem, gdyż zezwolenia typu A stanowią dominującą grupę biorąc pod uwagę wszystkie wydane w Polsce zezwolenia na pracę. Na drugim miejscu dla obywateli Państwa Izrael znalazły się zezwolenia typu B (wymagane gdy cudzoziemiec w związku z pełnieniem funkcji w zarządzie osoby prawnej wpisanej do rejestru przedsiębiorców lub będącej spółką kapitałową w organizacji przebywa na terytorium RP przez okres przekraczający łącznie 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy). Natomiast analizując podział wydanych zezwoleń na pracę według grup pracowniczych wśród Izraelczyków podejmujących w RP pracę na podstawie zezwolenia widać duży udział kadry kierowniczej, doradców, ekspertów, a więc napływ pracowników wysoko wykwalifikowanych. W ostatnich latach wśród najbardziej popularnych zawodów, wykonywanych przez obywateli Państwa Izrael były: prezes, dyrektor generalny, dyrektor zarządzający, dyrektor finansowy, programista aplikacji.

Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego; można przyjąć, że skutki te będą na poziomie błędu statystycznego,

- z uwagi na procedurę obowiązującą w zakresie ratyfikacji i wejścia w życie takiej umowy, ewentualne skutki finansowe związania się polsko-izraelską Umową będą mogły stanowić obciążenie nie wcześniej niż w II połowie 2017 r.

Szacunki po Stronie izraelskiej nie są znane.

5. Tryb związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

Biorąc pod uwagę postanowienia art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji RP, polsko-izraelska Umowa o zabezpieczeniu społecznym będzie miała rangę ratyfikowanej umowy międzynarodowej, przy czym ratyfikacja nastąpi za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie (tzw. duża ratyfikacja). Umowa zawiera postanowienia dotyczące zabezpieczenia społecznego, które w polskim porządku prawnym stanowią materię regulowaną ustawowo. Niektóre z jej artykułów przewidują ponadto rozwiązania odbiegające od tych zawartych w ustawodawstwie polskim. Dotyczy to m.in. możliwości sumowania polskich i izraelskich okresów ubezpieczenia w celu przyznania prawa do świadczeń i ustalenia ich wysokości oraz możliwości dokonywania wypłaty należnych świadczeń osobom uprawnionym mającym miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony. Związanie Rzeczypospolitej Polskiej Umową nastąpi zatem w trybie określonym w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych¹⁶⁾. Umowa zostanie zawarta na czas nieokreślony.

a) podmioty prawa krajowego, których dotyczy Umowa

Umowa będzie miała zastosowanie do pracowników, osób prowadzących działalność na własny rachunek (w tym, rolników i domowników), ubezpieczonych każdej z Umawiających się Stron, członków ich rodzin oraz osób pozostałych przy życiu po tych osobach. Postanowienia Umowy będą miały znaczenie dla osób fizycznych w zakresie uzyskiwania prawa do świadczeń pieniężnych z tytułu: macierzyństwa, starości, niezdolności do pracy, śmierci żywiciela rodziny, wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zgonu, a także w zakresie obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

¹⁶⁾ Dz. U. poz. 443, z późn. zm.

Umowa nie dotyczy bezpośrednio osób prawnych, ale rozwiązania w niej przyjęte mogą przyczynić się do poprawy sytuacji polskich osób prawnych prowadzących działalność na terytorium Państwa Izrael, szczególnie przez eliminację podwójnego opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Postanowienia Umowy będą sprzyjały współpracy gospodarczej, jak też ułatwią swobodny przepływ osób.

b) sposób, w jaki Umowa dotyczy spraw uregulowanych w prawie wewnętrznym

Postanowienia Umowy odnoszą się do spraw uregulowanych w następujących ustawach:

- ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 291, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 372, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242, z późn. zm.).

c) środki prawne, jakie powinny zostać przyjęte w celu wykonania Umowy

Wejście w życie Umowy nie pociągnie za sobą konieczności dokonywania zmian w polskim ustawodawstwie wewnętrznym. Wymogiem niezbędnym, zgodnie z art. 21 pkt 1 Umowy, jest jedynie zawarcie przez Umawiające się Strony Porozumienia Administracyjnego (wykonawczego) w sprawie stosowania Umowy. Porozumienie Administracyjne zostało, wraz z Umową, podpisane w Jerozolimie, w dniu 22 listopada 2016 r.

UMOWA
MIĘDZY
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ
A
PAŃSTWEM IZRAEL
O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM

RZECZPOSPOLITA POLSKA

I

PAŃSTWO IZRAEL

zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”

pragnąc uregulować wzajemne stosunki między obu państwami
w zakresie zabezpieczenia społecznego uzgodniły, co następuje:

CZĘŚĆ I POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1 Definicje

1. Dla celów niniejszej Umowy:
 - 1) „ustawodawstwo” - oznacza ustawy i inne przepisy prawne dotyczące zabezpieczenia społecznego, o których mowa w artykule 2 niniejszej Umowy;
 - 2) „władza właściwa” - oznacza:
 - a) w odniesieniu do Państwa Izrael - Ministra Spraw Społecznych i Usług Społecznych,
 - b) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej - ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
 - 3) „instytucja łącznikowa” - oznacza instytucję zapewniającą koordynację i wymianę informacji między instytucjami Umawiających się Stron w celu stosowania niniejszej Umowy;
 - 4) „instytucja właściwa” - oznacza instytucję upoważnioną do stosowania ustawodawstwa;
 - 5) „świadczenie” - oznacza:
 - a) w odniesieniu do Państwa Izrael – świadczenia pieniężne lub inne świadczenia, włącznie z każdą dodatkową kwotą, podwyżką lub dodatkiem wypłacanym wraz ze świadczeniem, przewidzianymi przez ustawodawstwo Państwa Izrael;
 - b) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej - emerytury i renty oraz inne świadczenia pieniężne, włącznie z każdą dodatkową kwotą, podwyżką lub dodatkiem wypłacanym wraz ze świadczeniem, przewidzianymi przez ustawodawstwo Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 6) „okres ubezpieczenia” - oznacza okres opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, w tym okres zatrudnienia lub pracy na własny rachunek lub okres zamieszkania lub okres z nim zrównany, przebyty lub traktowany jako przebyty zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony;
 - 7) „zamieszkanie” - oznacza miejsce stałego pobytu, ustalone zgodnie z przepisami prawnymi Umawiającej się Strony;
 - 8) „pobyt” - oznacza czasowy pobyt;
 - 9) „członek rodziny” - oznacza osobę tak określoną lub uznaną za taką przez ustawodawstwo stosowane przez instytucję właściwą;
 - 10) „ubezpieczony” - oznacza osobę, która jest lub była ubezpieczona zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony;
 - 11) „dane osobowe” - oznaczają wszelkie informacje odnoszące się

bezpośrednio lub pośrednio do każdej zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej;

12) „przetwarzanie danych osobowych” - oznacza każdą operację lub zestaw operacji dokonywanych na danych osobowych przy pomocy środków zautomatyzowanych lub innych, jak np. gromadzenie, rejestracja, porządkowanie, przechowywanie, adaptacja lub modyfikacja, odzyskiwanie, konsultowanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez transmisję, rozpowszechnianie lub udostępnianie w inny sposób, układanie lub kompilowanie, blokowanie, usuwanie lub niszczenie.

2. Pozostałe pojęcia użyte w niniejszej Umowie mają znaczenie nadane im przez stosowane ustawodawstwo.

Artykuł 2 **Zakres przedmiotowy**

1. Niniejsza Umowa ma zastosowanie do ustawodawstwa dotyczącego:

1) w odniesieniu do Państwa Izrael: Krajowego Prawa Ubezpieczeń (tekst skonsolidowany) 5755-1995 w zakresie w jakim dotyczy następujących dziedzin ubezpieczenia:

- a) ubezpieczenie emerytalne i rodzinne,
- b) ubezpieczenie na wypadek inwalidztwa,
- c) ubezpieczenie w razie wypadku przy pracy,
- d) ubezpieczenie macierzyńskie;

2) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej: obowiązkowego ubezpieczenia oraz następujących świadczeń z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia społecznego rolników:

- a) świadczeń macierzyńskich,
- b) emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych,
- c) jednorazowych odszkodowań i rent z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
- d) zasiłków pogrzebowych.

2. Niniejsza Umowa ma również zastosowanie do wszystkich ustaw i innych przepisów prawnych, zmieniających lub uzupełniających ustawodawstwo.

3. Niniejsza Umowa nie ma zastosowania do ustaw i innych przepisów prawnych rozszerzających stosowanie ustawodawstwa na nowe kategorie świadczeniobiorców lub do ustawodawstwa wprowadzającego nową dziedzinę ubezpieczenia społecznego, chyba że właściwe władze uzgodnią inaczej.

Artykuł 3 **Zakres podmiotowy**

Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej ma ona zastosowanie do osób, które podlegają lub podlegały ustawodawstwu jednej lub obu Umawiających się Stron, jak również członków rodziny oraz osób pozostałych przy życiu po tych osobach.

Artykuł 4 **Równe traktowanie**

Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, osoby o których mowa w artykule 3, zamieszkałe na terytorium jednej z Umawiających się Stron podlegają obowiązkom i korzystają z uprawnień na mocy ustawodawstwa Umawiającej się Strony na tych samych warunkach, co obywatele tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5 **Eksport świadczeń**

1. Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, świadczenia przysługujące na podstawie ustawodawstwa jednej z Umawiających się Stron nie mogą ulec zmniejszeniu, zawieszeniu, uchyleniu lub wstrzymaniu z tego powodu, że uprawniony zamieszkuje na terytorium drugiej Umawiającej się Strony
2. Postanowień ustępu 1 nie stosuje się, w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej, do świadczeń przyznanych w szczególnym trybie i w drodze wyjątku.

CZEŚĆ II **USTAWODAWSTWO WŁAŚCIWE**

Artykuł 6 **Zasady ogólne**

1. Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, osoba zatrudniona lub pracująca na własny rachunek na terytorium Umawiającej się Strony, w odniesieniu do tego zatrudnienia lub pracy na własny rachunek, podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, bez względu na którym terytorium osoba ta mieszka.
2. Składki na ubezpieczenia społeczne osoby, której dotyczy niniejsza Umowa, są opłacane zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, któremu podlega dana osoba w rozumieniu niniejszej Umowy.
3. Niniejsza Umowa nie ma wpływu na postanowienia Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z dnia 18 kwietnia 1961 r. oraz Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 r.
4. Urzędnicy i osoby z nimi zrównane podlegają ustawodawstwu Umawiającej się Strony, której administracja ich zatrudnia.

Artykuł 7 **Zasady szczególne**

1. Pracownik zatrudniony przez pracodawcę, którego siedziba znajduje się na terytorium jednej Umawiającej się Strony, delegowany przez tego pracodawcę na terytorium drugiej Umawiającej się Strony w celu wykonywania pracy o charakterze przejściowym na rzecz tego pracodawcy, podlega ustawodawstwu

pierwszej Umawiającej się Strony przez okres delegowania, nie dłużej jednak niż 36 miesięcy, tak jakby nadal był zatrudniony na jej terytorium.

2. Podróżujący personel zatrudniony w przedsiębiorstwie transportowym lub w linii lotniczej działających na terytoriach obu Umawiających się Stron podlega ustawodawstwu Umawiającej się Strony, na terytorium której przedsiębiorstwo lub linia lotnicza ma swoją siedzibę. Jeżeli jednak pracownik mieszka na terytorium drugiej z Umawiających się Stron, obowiązuje go ustawodawstwo tej Umawiającej się Strony.
3. Osoba zatrudniona na pokładzie statku pływającego pod banderą Umawiającej się Strony podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony. Jeżeli jednak osoba ta jest wynagradzana za tę pracę przez przedsiębiorstwo mające siedzibę lub przez osobę mającą miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony. Zdanie drugie stosuje się także, gdy statek pływa pod banderą państwa trzeciego, ale załoga jest wynagradzana przez przedsiębiorstwo z siedzibą na terytorium Umawiającej się Strony lub przez osobę zamieszkałą na jej terytorium.

Artykuł 8 **Wyjątki od artykułów 6 i 7**

Władze właściwe lub wyznaczone przez nie instytucje mogą, za obopólną zgodą, ustalić wyjątki od postanowień artykułu 6 ustęp 1 i 4 oraz artykułu 7, w interesie określonych osób lub kategorii osób.

Artykuł 9 **Członkowie rodzin**

Do członków rodzin towarzyszących osobom ubezpieczonym, o których mowa w artykule 6 ustęp 3 oraz artykule 7 ustęp 1, każda z Umawiających się Stron stosuje własne ustawodawstwo.

CZĘŚĆ III **POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ŚWIADCZEŃ**

Rozdział 1 **Emerytury i renty**

Artykuł 10 **Uwzględnianie okresów ubezpieczenia**

1. Jeżeli ustawodawstwo jednej z Umawiających się Stron uzależnia nabycie, zachowanie lub przywrócenie prawa do emerytury lub renty od przebycia określonego okresu ubezpieczenia, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony uwzględnia, jeżeli to konieczne, okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony tak, jakby zostały przebyte zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, pod warunkiem że okresy te się nie pokrywają.

2. W razie konieczności instytucja właściwa Umawiającej się Strony uwzględni okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem trzeciej strony, z którą obie Umawiające się Strony są związane umową przewidującą sumowanie okresów ubezpieczenia.

Artykuł 11 **Okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy**

1. Jeżeli okres ubezpieczenia, przebyty zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony jest krótszy niż 12 miesięcy i na jego podstawie nie powstaje prawo do emerytury lub renty, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony nie jest zobowiązana do przyznania tych świadczeń.
2. Nie naruszając postanowień ustępu 1, okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy, przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, są uwzględniane przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, w której po zsumowaniu tych okresów powstaje prawo do emerytury lub renty.

Artykuł 12 **Emerytury i renty bez sumowania okresów ubezpieczenia**

Jeżeli osoba spełnia warunki niezbędne do nabycia prawa do emerytury lub renty zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, bez uwzględnienia okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, to instytucja właściwa ustala prawo i oblicza wysokość emerytury lub renty wyłącznie na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.

Rozdział 2 **Stosowanie ustawodawstwa Państwa Izrael**

Artykuł 13 **Emerytury i renty rodzinne**

1. Jeżeli osoba, o której mowa w artykule 3 niniejszej Umowy, jest ubezpieczona w Państwie Izrael od co najmniej 12 kolejnych miesięcy, ale nie posiada wystarczających okresów ubezpieczenia zgodnie z ustawodawstwem Państwa Izrael, aby otrzymać emeryturę lub rentę rodzinną, uwzględnia się okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z polskim ustawodawstwem, o ile nie pokrywają się z okresami ubezpieczenia przebytymi zgodnie z ustawodawstwem Państwa Izrael. Uwzględnia się wszystkie okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej od 1 kwietnia 1954 r.
2. Jeżeli uprawniony lub członek jego rodziny pozostający przy życiu otrzymuje świadczenie za zsumowane okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem obu Umawiających się Stron, instytucja Państwa Izrael, właściwa do spraw ubezpieczeń ustala świadczenie w następujący sposób:

- 1) za sumę teoretyczną uznają się świadczenia Państwa Izrael należne osobie posiadającej odpowiednie okresy ubezpieczenia zgodnie z ustawodawstwem Państwa Izrael;
 - 2) na podstawie sumy teoretycznej, o której mowa w punkcie 1, instytucja do spraw ubezpieczeń oblicza częściowe świadczenie wypłacane według stosunku długości okresów ubezpieczenia przebytych przez daną osobę zgodnie z ustawodawstwem Państwa Izraela, a sumą wszystkich okresów ubezpieczenia przebytych przez daną osobę zgodnie z ustawodawstwem obu Umawiających się Stron.
3. Warunkiem powstania prawa do emerytury jest zamieszkanie uprawnionego w Państwie Izrael lub w Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed osiągnięciem wieku uprawniającego go do emerytury. Zgodnie z ustawodawstwem Państwa Izrael okres ubezpieczenia wymagany do emerytury wynosi 144 miesiące.
 4. Warunkiem powstania prawa do renty rodzinnej jest zamieszkanie uprawnionego i zmarłego w chwili śmierci w Państwie Izrael lub w Rzeczypospolitej Polskiej, albo że zmarły bezpośrednio przed śmiercią otrzymywał emeryturę zgodnie z ustawodawstwem Państwa Izrael.
 5. Szkolenia zawodowe oraz zasiłki dla wdów i sierot wypłacane są osobom, o których mowa w ustępie 1, tylko wtedy gdy osoby te zamieszkają w Państwie Izrael i tak długo, jak faktycznie przebywają w Państwie Izrael.

Artykuł 14 **Świadczenia inwalidzkie**

1. Osoba, do której stosuje się niniejszą Umowę jest uprawniona do świadczenia inwalidzkiego jeżeli była ubezpieczona jako osoba zamieszkała w Państwie Izrael przez co najmniej 12 kolejnych miesięcy bezpośrednio przed powstaniem inwalidztwa.
2. Specjalne usługi dla osób niepełnosprawnych, zasiłki na utrzymanie dla niepełnosprawnych dzieci osoby ubezpieczonej, rehabilitacja dla osoby niepełnosprawnej, szkolenia zawodowe i zasiłek na utrzymanie dla małżonka osoby niepełnosprawnej przyznaje się pod warunkiem, że dana osoba zamieszkuje w Państwie Izrael i tak długo, jak faktycznie przebywa w Państwie Izrael.
3. Osoba, do której stosuje się niniejszą Umowę zamieszkała poza terytorium Państwa Izrael oraz uprawniona do świadczenia inwalidzkiego w Państwie Izrael nadal otrzymuje przyznane świadczenie, nawet jeśli nastąpiło podwyższenie stopnia inwalidztwa w wyniku pogorszenia stanu zdrowia lub wystąpienia kolejnej przyczyny inwalidztwa powstałej za granicą.

Rozdział 3
Stosowanie ustawodawstwa Rzeczypospolitej Polskiej

Artykuł 15
Emerytury i renty

1. Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem Rzeczypospolitej Polskiej prawo do emerytury lub renty przysługuje po zastosowaniu postanowień artykułu 10 niniejszej Umowy, polska instytucja właściwa ustala emeryturę lub rentę w następujący sposób:
 - 1) oblicza teoretyczną wysokość emerytury lub renty, należną w przypadku, gdyby wszystkie okresy ubezpieczenia zostały przebyte zgodnie z obowiązującym ją ustawodawstwem;
 - 2) na podstawie teoretycznej wysokości, o której mowa w punkcie 1, określa rzeczywistą wysokość emerytury lub renty w oparciu o proporcję okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem, które stosuje, do sumy wszystkich przebytych okresów ubezpieczenia.
2. Przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury lub renty instytucja właściwa uwzględnia wyłącznie wynagrodzenie uzyskane zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez tę instytucję oraz składki odprowadzone zgodnie z tym ustawodawstwem.

Rozdział 4
Wypadki przy pracy i choroby zawodowe

Artykuł 16
Ustalanie prawa do świadczeń z tytułu wypadku przy pracy

Prawo do świadczeń z tytułu wypadku przy pracy ustala się zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, któremu podlegał ubezpieczony w chwili wypadku przy pracy.

Artykuł 17
Ustalanie prawa do świadczeń z tytułu choroby zawodowej

1. Prawo do świadczeń z tytułu choroby zawodowej ustala się zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, któremu podlegał ubezpieczony podczas wykonywania pracy, w wyniku której powstała u niego choroba zawodowa.
2. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, jest uzależnione od stwierdzenia tej choroby po raz pierwszy na terytorium tej Umawiającej się Strony, warunek ten uważa się za spełniony, jeżeli choroba ta została stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
3. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej, zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, jest uzależnione od

wykonywania pracy, która tę chorobę spowodowała, przez określony czas, właściwa instytucja tej Umawiającej się Strony uwzględnia także okres wykonywania tego samego rodzaju pracy zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 18

Pogłębienie się choroby zawodowej

1. Jeżeli prawo do świadczenia z tytułu choroby zawodowej powstało zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ponosi odpowiedzialność za wypłatę świadczenia z tytułu pogłębienia się choroby zawodowej nawet, jeżeli to pogłębienie nastąpiło w chwili, gdy osoba podlegała ustawodawstwu drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli nie wykonywała tam pracy narażającej na chorobę zawodową.
2. W przypadku pogłębienia się choroby zawodowej u osoby otrzymującej świadczenie z tytułu choroby zawodowej zgodnie z ustawodawstwem pierwszej Umawiającej się Strony, podczas wykonywania pracy, która może spowodować chorobę zawodową, na terytorium drugiej Umawiającej się Strony:
 - 1) instytucja właściwa pierwszej Umawiającej się Strony nadal wypłaca przyznane świadczenie nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej,
 - 2) instytucja właściwa drugiej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwu podlegała osoba w czasie wykonywania pracy mogącej spowodować pogłębienie się choroby zawodowej, przyznaje świadczenie w wysokości różnicy między wysokością świadczenia, które przysługuje po pogłębieniu się choroby zawodowej, a wysokością świadczenia, które przysługiwałoby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.

Rozdział 5

Świadczenia macierzyńskie

Artykuł 19

Przyznawanie świadczeń macierzyńskich

1. Świadczenia macierzyńskie przyznaje się zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwem objęta jest osoba uprawniona w momencie porodu lub adopcji.
2. Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, są uwzględniane, w niezbędnym zakresie, przy ustalaniu prawa do świadczeń i okresu ich przysługiwania, pod warunkiem, że się nie pokrywają.

3. Wyliczając świadczenie macierzyńskie, instytucja właściwa uwzględni wyłącznie wynagrodzenie uzyskane zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez tę instytucję.

Rozdział 6 Zasiłki pogrzebowe

Artykuł 20 Przyznawanie zasiłków pogrzebowych

Zasiłek pogrzebowy ustala i wypłaca instytucja właściwa Umawiającej się Strony, którego ustawodawstwo stosuje się do osoby zmarłej w chwili jej śmierci.

CZĘŚĆ IV Postanowienia różne

Artykuł 21 Uprawnienia władz właściwych

Władze właściwe w celu realizacji niniejszej Umowy:

- 1) uzgodnią w porozumieniu administracyjnym sposoby realizacji niniejszej Umowy,
- 2) wyznaczą instytucje łącznikowe i instytucje właściwe w celu ułatwienia i przyspieszenia wykonania postanowień niniejszej Umowy,
- 3) wymieniają informacje dotyczące wszelkich zmian w ustawodawstwie, które mogą wpłynąć na stosowanie postanowień niniejszej Umowy.

Artykuł 22 Pomoc administracyjna

1. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnej pomocy przy wykonywaniu niniejszej Umowy. Taka pomoc administracyjna jest bezpłatna, jeżeli władze właściwe nie ustalą zasady zwrotu niektórych kosztów.
2. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron mogą bezpośrednio porozumiewać się ze sobą oraz z zainteresowanymi osobami lub ich przedstawicielami. Taka komunikacja jest prowadzona w językach urzędowych każdej z Umawiających się Stron lub w języku angielskim.

Artykuł 23 Wymiana danych osobowych

1. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszego artykułu oraz jedynie na wniosek osoby ubezpieczonej, instytucje właściwe obu Umawiających się Stron mają prawo wymieniać się danymi osobowymi dotyczącymi tej osoby, w celu wykonywania niniejszej Umowy.

2. Przekazywanie danych osobowych będzie podlegało prawodawstwu dotyczącemu ochrony prywatności i danych osobowych tej Umawiającej się Strony, która dokonuje ich przekazania.
3. Przetwarzanie danych osobowych przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, której przekazywane są dane, musi odbywać się zgodnie z prawodawstwem dotyczącym ochrony prywatności i danych osobowych tej Umawiającej się Strony, która otrzymuje dane.
4. Dane osobowe, o których mowa w niniejszym artykule, będą chronione i wykorzystywane wyłącznie w celu stwierdzenia prawa do rent, emerytur i innych świadczeń zgodnie z niniejszą Umową. Dane osobowe wymienione we wniosku będą przekazywane wyłącznie pomiędzy instytucjami łącznikowymi, instytucjami właściwymi oraz władzami właściwymi obu Umawiających się Stron oraz nie będą przekazywane stronom trzecim.
5. Umawiające się Strony podejmą działania w celu ochrony danych osobowych, wymaganych w ramach niniejszej Umowy, przed przypadkowym lub bezprawnym zniszczeniem, utratą, przypadkowym ujawnieniem bądź modyfikacją, nieuprawnionym dostępem lub nieuprawnionym przetwarzaniem wszelkiego typu.
6. Dane osobowe pozyskiwane na mocy niniejszej Umowy będą przechowywane i chronione zgodnie z obowiązującym prawodawstwem Umawiających się Stron.

Artykuł 24 **Zwolnienie z opłat oraz uwierzytelnień**

1. Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony jakikolwiek wniosek, zaświadczenie lub inny dokument nie podlega lub jest całkowicie lub częściowo zwolniony z opłat odnosi się to także do wniosków, zaświadczeń i dokumentów składanych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.
2. Dokumenty i zaświadczenia przedstawiane na potrzeby niniejszej Umowy są zwolnione od uwierzytelnienia przez władze dyplomatyczne i konsularne.

Artykuł 25 **Składanie wniosków**

1. Wnioski, skargi, odwołania od decyzji oraz oświadczenia składane władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej jednej Umawiającej się Strony, uznaje się za złożone w tym samym terminie władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony.
2. Wniosek o przyznanie świadczenia zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony uznaje się za wniosek o przyznanie odpowiedniego świadczenia zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, chyba że wnioskodawca wystąpi o odroczenie ustalenia prawa do emerytury zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 26
Badania lekarskie

1. Badania lekarskie osób zamieszkałych lub przebywających na terytorium drugiej Umawiającej się Strony przeprowadza instytucja miejsca zamieszkania lub pobytu na wniosek i na koszt instytucji właściwej.
2. Koszty badań lekarskich nie są zwracane, jeżeli są one wykonywane dla instytucji obu Umawiających się Stron.

Artykuł 27
Stosowany język

1. Dla stosowania niniejszej Umowy władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron posługują się językiem urzędowym każdej z Umawiających się Stron lub językiem angielskim.
2. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe jednej Umawiającej się Strony nie mogą odrzucić wniosków, odwołań ani innych, skierowanych do nich, dokumentów z tego powodu, że zostały sporządzone w języku urzędowym drugiej Umawiającej się Strony lub w języku angielskim.

Artykuł 28
Wypłata świadczeń

1. Instytucje właściwe każdej z Umawiających się Stron wypłacają świadczenia pieniężne na mocy niniejszej Umowy bezpośrednio osobom uprawnionym, zamieszkałym na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, w walucie urzędowej swojego państwa, a w przypadku braku wymienialności tej waluty, w innej walucie swobodnie wymienialnej.
2. Jeżeli którakolwiek z Umawiających się Stron wprowadzi przepisy ograniczające wypłaty, przelewy lub transfery środków, Strona ta natychmiast podejmie niezbędne działania w celu zagwarantowania przekazania kwot przyznanych zgodnie z niniejszą Umową. Wypłata zostanie dokonana bez żadnych potrąceń z tytułu kosztów administracyjnych, które mogą wynikać z procedury wypłaty świadczeń. Jednakże świadczeniobiorca jest odpowiedzialny za koszty prowadzenia rachunku bankowego.

Artykuł 29
Rozstrzygnięcie sporów

1. Wszelkie spory dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy rozstrzyga się w drodze konsultacji pomiędzy władzami właściwymi Umawiających się Stron.
2. Jeżeli władze właściwe nie są w stanie, zgodnie z ustępem 1, rozwiązać takich sporów, będą one rozstrzygane w drodze negocjacji.

CZĘŚĆ V

Postanowienia przejściowe i końcowe

Artykuł 30

Postanowienia przejściowe

1. Niniejsza Umowa nie przyznaje prawa do wypłaty świadczeń za okres poprzedzający dzień jej wejścia w życie.
2. Przy ustalaniu prawa do świadczeń zgodnie z niniejszą Umową uwzględnia się okresy ubezpieczenia, przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.
3. Postanowienia niniejszej Umowy mogą mieć zastosowanie także do zdarzeń, które miały miejsce przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy, pod warunkiem, że zobowiązania z nich wynikające nie zostały wcześniej uregulowane.
4. Na wniosek zainteresowanego świadczenia przyznane przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy mogą być ustalone zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy, jeżeli zmiana wynika wyłącznie z postanowień niniejszej Umowy. Takie ponowne ustalenie nie może spowodować zmniejszenia kwoty świadczenia.
5. Wszelkie świadczenia, które nie zostały przyznane lub których wypłata została wstrzymana ze względu na obywatelstwo danej osoby lub jej miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, na wniosek danej osoby, zostają przyznane lub ich wypłata wznowiona zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy, pod warunkiem że uprzednio przyznane świadczenia nie zostały wypłacone jednorazowo.
6. W przypadku zastosowania artykułu 7 ustęp 1 niniejszej Umowy do osób delegowanych na terytorium Umawiającej się Strony przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy uznaje się, że okresy zatrudnienia wymienione w tym ustępie rozpoczną się w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 31

Okres obowiązywania Umowy

1. Niniejsza Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony. Może zostać wypowiedziana przez każdą z Umawiających się Stron, w drodze pisemnej notyfikacji kanałami dyplomatycznymi, nie później niż na 6 miesięcy przed upływem danego roku kalendarzowego. W takim przypadku, Umowa utraci moc z końcem tego roku.
2. W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy, uprawnienia do świadczeń uzyskane zgodnie z jej postanowieniami zostaną zachowane.
3. Wnioski złożone przed dniem utraty mocy niniejszej Umowy zostaną rozpatrzone zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy.

Artykuł 32
Wejście w życie Umowy

Umawiające się Strony powiadomią się wzajemnie, w drodze pisemnej notyfikacji kanałami dyplomatycznymi, o zakończeniu procedur ustawowych i konstytucyjnych, niezbędnych do wejścia w życie niniejszej Umowy. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła ostatnia notyfikacja.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Umowę.

SPORZADZONO w Jerozolimie dnia 22.11.2016 roku, co odpowiada 21. Heshwan 5777 w dwóch oryginalnych egzemplarzach w językach polskim, hebrajskim i angielskim, przy czym każdy tekst jest jednakowo autentyczny. W przypadku rozbieżności w wykładni, rozstrzygający jest tekst w języku angielskim.

W IMIENIU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Ewa Łobowska

W IMIENIU
PAŃSTWA IZRAEL

[Signature]

AGREEMENT
BETWEEN
THE REPUBLIC OF POLAND
AND THE STATE OF ISRAEL
ON SOCIAL SECURITY

THE REPUBLIC OF POLAND

AND

THE STATE OF ISRAEL

Hereinafter referred to as "the Contracting Parties",

Desiring to regulate the mutual relations between the two states in the field of social security, have agreed as follows:

**PART I
GENERAL PROVISIONS**

**Article 1
Definitions**

1. For the purposes of this Agreement:
 - 1) "legislation" – shall mean the acts of law and other regulations concerning social security referred to in Article 2 of the present Agreement;
 - 2) "competent authority" shall mean:
 - a) as regards the State of Israel – the Minister of Social Affairs and Social Services
 - b) as regards the Republic of Poland – the Minister competent for social security;
 - 3) "liaison body" shall mean the institution ensuring coordination and exchange of information between the institutions of the Contracting Parties for the application of this Agreement;
 - 4) "competent institution" – shall mean an institution entitled to apply the legislation;
 - 5) "benefit" shall mean:
 - a) as regards the State of Israel: any cash benefits, or other benefit, including any additional amount, increase or allowance paid together with the benefit– provided by the legislation of the State of Israel
 - b) as regards the Republic of Poland: pensions and other cash benefits including any additional amount increase or allowance paid together with the benefit provided by the legislation of the Republic of Poland.
 - 6) "insurance period" shall mean the period of payment of social security contributions including, period of employment or self-employment or period of residence or a period treated as such, completed or treated as completed, in accordance with the legislation of a Contracting Party;
 - 7) "residence" shall mean habitual residence as legally established by the Contracting Party;
 - 8) "stay" shall mean temporary residence;
 - 9) "family member" shall mean a person thus defined or recognised as such by the legislation applied by the competent institution;
 - 10) "insured person" shall mean a person who is or was insured pursuant to the legislation of the Contracting Party;
 - 11) "personal data" means any information relating, directly or indirectly, to an identified or identifiable natural person;

- 12) "processing personal data" means any operation or set of operations which is performed upon personal data, whether or not by automatic means, such as collection, recording, organization, storage, adaptation or alteration, retrieval, consultation, use, disclosure, by transmission, dissemination or otherwise making available, systematization, or combination, blocking, erasure or destruction.
2. Other terms used in this Agreement shall have the meaning given to them by the legislation applied.

Article 2

Material scope

1. This Agreement shall apply to the legislation concerning:
 - 1) in relation to the State of Israel: the National Insurance Law (consolidated version) 5755-1995, insofar as it applies to the following branches of insurance:
 - a) old-age and survivors insurance,
 - b) invalidity insurance,
 - c) work injury insurance,
 - d) maternity insurance,
 - 2) in relation to the Republic of Poland: compulsory insurance and the following benefits from social insurance and social insurance for farmers:
 - a) maternity benefits,
 - b) old-age pensions, disability pensions due to incapacity to work and survivors' pensions,
 - c) one-off compensation and disability pensions for accidents at work and occupational diseases,
 - d) funeral grants.
2. This Agreement shall also apply to all acts and other legal regulations, amending or supplementing the legislation.
3. This Agreement shall not apply to acts and other legal provisions extending the application of legislation to new categories of beneficiaries, or to legislation introducing a new branch of social insurance, unless the competent authorities agree otherwise.

Article 3

Personal scope

Unless otherwise specified, this Agreement shall apply to persons who are or have been subject to the legislation of one or both of the Contracting Parties, as well as to family members and survivors of such persons.

Article 4
Equal treatment

Unless otherwise specified in this Agreement, the persons, referred to in Article 3, while residing in the territory of a Contracting Party, shall be subject to the obligations and rights under the legislation of the Contracting Party on the same conditions as nationals of that Contracting Party.

Article 5
Export of benefits

1. Unless otherwise provided in this Agreement, benefits vested under the legislation of one Contracting Party may not be reduced, suspended, revoked or withdrawn on the grounds that the entitled person resides on the territory of the other Contracting Party.
2. The provisions of paragraph 1 shall not apply, as regards the Republic of Poland, to benefits of special procedure and exceptional cases.

PART II
APPLICABLE LEGISLATION

Article 6
General rules

1. Unless otherwise provided for in this Agreement, a person who is employed or self-employed in the territory of the Contracting Party shall, with regard to this employment or self-employment, be subject to the legislation of that Contracting Party, regardless the territory he resides.
2. The insurance contributions concerning a person covered by this Agreement shall be payable according to the legislation of the Contracting Party to which the person is subject according to this Agreement.
3. This Agreement shall not affect the provisions of the Vienna Convention on Diplomatic Relations of 18 April 1961 and the Vienna Convention on Consular Relations of 24 April 1963.
4. Civil servants and persons treated as such shall be subject to the legislation of the Contracting Party in whose administration they are employed.

Article 7
Special principles

1. An employee hired by an employer whose registered office is situated on the territory of one Contracting Party, posted by the employer to the territory of the other Contracting Party to perform temporary work for that employer, shall be subject to the legislation of the first Contracting Party for the period of posting, but no longer than 36 months as though they were still employed on the territory of the first Contracting Party.

2. Travelling personnel working for a transport company or an airline operating in the territories of both Contracting Parties shall be subject to the legislation of the Contracting Party on the territory of which the company or airline is established. However, if the employee resides on the territory of the other Contracting Party, they shall be subject to the legislation of that Contracting Party.
3. A person employed on board a ship flying the flag of a Contracting Party shall be subject to the legislation of that Contracting Party. However, if this person is remunerated for this work by a company established or by a person having residence on the territory of the other Contracting Party, they shall be subject to the legislation of that Contracting Party. The second sentence shall also apply when the ship is flying the flag of a third country, but the crew is remunerated for such employment by a company established on the territory of a Contracting Party, or by a person resident in its territory.

Article 8
Exceptions to Articles 6 and 7

Competent authorities or their designated institutions may, by way of mutual agreement, determine exceptions to the provisions of Article 6 paragraph 1 and 4 and Article 7 in the interest of certain persons or categories of persons.

Article 9
Family members

Each of the Contracting Parties shall apply its own legislation regarding a family member accompanying an insured person referred to in Article 6 paragraph 3 and Article 7 paragraph 1.

PART III
PROVISIONS CONCERNING BENEFITS

Chapter 1
Pensions

Article 10
Taking insurance periods into account

1. If the legislation of one Contracting Party makes acquisition, retaining or reinstating rights to old-age pension, disability pension or survivors' pension dependent on completing insurance periods, then the competent institution of this Contracting Party takes into consideration, as necessary, the insurance periods completed in accordance with the legislation of the other Contracting Party as though the insurance periods were completed in accordance with the legislation applied by the latter, if those periods do not overlap.

2. The competent institution of the Contracting Party shall, if necessary, take into account insurance periods completed in accordance with the legislation of a third party, with which both Contracting Parties are bound by an agreement providing for aggregation of insurance periods.

Article 11

Insurance periods shorter than 12 months

1. If the insurance period completed in accordance with the legislation of one Contracting Party is less than 12 months and no right to old-age pension, disability pension or survivors' pension arises under it, the competent institution of that Contracting Party shall not be obliged to grant these benefits.
2. Without prejudice to the provisions of paragraph 1, the insurance periods shorter than 12 months completed in accordance with the legislation of each of the Contracting Parties, are taken into consideration by a competent institution of that Contracting Party in which, after aggregation of these periods, the right to old-age pension, disability pension or survivors' pension arises.

Article 12

Pensions without aggregation of insurance periods

If a person meets the conditions necessary to be granted the right to an old-age pension, disability pension or survivors' pension according to the legislation of a Contracting Party without taking into consideration insurance periods completed in accordance with the legislation of the other Contracting Party, then the competent institution shall determine the right to an old-age pension, disability pension or survivors' pension and calculates its amount only on the basis of the insurance periods completed in accordance with the legislation which it applies.

Chapter 2

Application of the legislation of the State of Israel

Article 13

Old-age and survivors' pensions

1. Where a person designated in Article 3 of the Agreement has been insured in Israel for at least 12 consecutive months but does not have sufficient periods of insurance under the legislation of the State of Israel for entitlement to an old-age or survivors' pension, periods of insurance completed under the legislation of the Republic of Poland shall be taken into account as far as they do not overlap with periods of insurance under the legislation of the State of Israel. Account shall only be taken of any insurance period completed under the legislation of the Republic of Poland from 1 April 1954.
2. If the beneficiary or his survivor qualifies for the benefit when periods of insurance completed under the legislation of both Contracting Parties are added together, the competent insurance institution of the State of Israel shall determine the benefit as follows:

- 1) Benefits in the State of Israel which are payable to a person who has completed the qualifying periods of insurance according to legislation of the State of Israel shall be taken into account as a theoretical sum.
- 2) On the basis of the theoretical sum referred to in subparagraph 1 the insurance institution shall calculate the partial benefit payable according to the ratio between the length of periods of insurance which the person has completed under the legislation of the State of Israel and the total of all insurance periods completed by him under the legislation of both Contracting Parties.
3. The right to an old-age pension shall be conditional upon the beneficiary having been a resident of the State of Israel or of the Republic of Poland immediately prior to attaining the age entitling him to an old-age pension. According to the Israeli legislation period of insurance required for an old-age pension is 144 months.
4. The right to a survivors' pension shall be conditional upon the beneficiary and the deceased having been residents of the State of Israel or of the Republic of Poland at the time of death, or the deceased having received an old age pension immediately before his death in accordance with the legislation of the State of Israel.
5. Vocational training and subsistence allowance for widows and orphans are payable to persons designated in paragraph 1 only if they reside in the State of Israel and for as long as they are actually present in the State of Israel.

Article 14
Invalidity benefits

1. A person covered by this Agreement shall be entitled to an invalidity benefit if he has been insured as a resident in the State of Israel for at least 12 consecutive months immediately prior to becoming an invalid.
2. Special services for handicapped, subsistence allowances for handicapped children of an insured person, professional rehabilitation for a handicapped person, vocational training and a subsistence allowance for his spouse are payable to such a person provided that the person is resident in the State of Israel and for as long that he is actually present in the State of Israel.
3. A person covered by this Agreement who resides outside the State of Israel and is entitled to an invalidity benefit from the State of Israel shall continue to receive the benefit that he was awarded even if there is an increase in the degree of his invalidity, as a result of an aggravation of his medical condition or the occurrence of a further cause of invalidity arising abroad.

Chapter 3

Application of the legislation of the Republic of Poland

Article 15

Old-age, disability and survivors' pensions

1. If in accordance with the legislation of the Republic of Poland, the right to old-age pension, disability pension or survivors' pension is granted after the application of the provisions of Article 10 of this Agreement, the competent institution shall determine the old-age pension, disability pension or survivors' pension in the following way:
 - 1) it shall calculate the theoretical amount of old-age pension, disability pension or survivor's pension, payable if all the insurance periods were completed in accordance with its applicable legislation;
 - 2) on the basis of the theoretical amount referred to in subparagraph 1, it determines a real amount of old-age pension, disability pension or survivors' pension based on the proportion of the insurance periods completed in accordance with the legislation which it applies to the total of all insurance periods completed.
2. When determining the base of calculation for old-age pension, disability pensions or survivors' pension, the competent institution shall consider only the remuneration received in accordance with the legislation applied by this institution and contributions paid in accordance with this legislation.

Chapter 4

Accidents at work and occupational diseases

Article 16

Establishing the right to benefits in respect of accidents at work

The right to benefits in respect of accidents at work shall be determined in accordance with the legislation of the Contracting Party to which the insured person was subject at the moment of the accident at work.

Article 17

Establishing the right to benefits in respect of occupational diseases

1. The right to benefits in respect of occupational diseases shall be determined in accordance with the legislation of the Contracting Party to which the insured person was subject while performing the work which had caused their occupational disease.
2. If granting benefits for occupational diseases in accordance with the legislation of one Contracting Party depends on identifying the existence of this occupational disease for the first time on the territory of this Contracting Party, this condition is

regarded as met if the disease has been diagnosed for the first time on the territory of the other Contracting Party.

3. If granting benefits for occupational diseases in accordance with the legislation of one Contracting Party depends on performing work which caused the occupational disease for a specified time, the competent institution of this Contracting Party shall also take into consideration the period of performing the same type of work in accordance with the legislation of the other Contracting Party.

Article 18

Aggravation of an occupational disease

1. If the right to benefits for occupational disease has arisen in accordance with the legislation of one Contracting Party, the competent institution of this Contracting Party shall be responsible for payment of benefits for aggravation of an occupational disease, even if this aggravation occurred at the time when the insured person was subject to the legislation of the other Contracting Party, provided that this person did not perform work putting them at risk of an occupational disease.
2. In the event of aggravation of an occupational disease in case of a person receiving benefits for occupational disease according to the legislation of one Contracting Party, while performing work which may cause an occupational disease, on the territory of the other Contracting Party:
 - 1) the competent institution of the former Contracting Party shall continue to pay the benefits granted, without taking into consideration the aggravation of an occupational disease;
 - 2) the competent institution of the latter Contracting Party to whose legislation the insured person was subject while performing work which might result in an aggravation of an occupational disease, shall grant a benefit to the amount of the difference between the amount of the benefit to which the insured person is entitled, following the aggravation of an occupational disease and the amount of the benefit to which they would be entitled prior to the aggravation of an occupational disease, in accordance with the legislation that it applies.

Chapter 5

Maternity benefits

Article 19

Granting maternity benefits

1. Maternity benefits shall be granted according to the legislation of the Contracting Party to whose legislation the entitled person is subject at the time of confinement or adoption.

2. Insurance periods completed under the legislation of each of the Contracting Parties, shall be taken into account, as necessary, in determining the right to benefits and their entitlement period, provided that these do not overlap.
3. When calculating the maternity benefit, the competent institution shall consider only the amount earned in accordance with the legislation applied by this institution.

**Chapter 6
Funeral grants**

**Article 20
Granting funeral grants**

Funeral grant shall be determined and paid by the competent institution of a Contracting Party whose legislation applies to the deceased person at the time of death.

**PART IV
Miscellaneous provisions**

**Article 21
Powers of competent authorities**

For the purpose of the implementation of this Agreement, the competent authorities:

- 1) shall decide on the procedures of application of this Agreement in the administrative agreement,
- 2) shall designate liaison bodies and competent institutions for the purpose of facilitating and accelerating the application of the provisions of this Agreement,
- 3) shall exchange information on any changes in legislation that may affect the application of the provisions of this Agreement.

**Article 22
Administrative assistance**

1. The competent authorities, the liaison bodies and the competent institutions of the Contracting Parties shall assist each other in implementing this Agreement. This administrative assistance shall be free of charge, unless the competent authorities otherwise agree on reimbursement of certain costs.
2. The competent authorities, the liaison bodies and the competent institutions of the Contracting Parties may communicate directly with each other and with the persons concerned or with their representatives. Such communication shall be made in the official languages of the Contracting Parties or in the English language.

Article 23
Exchange of personal data

1. Subject to the provisions of this Article and only upon request of the insured person, the competent institution of both Contracting Parties are authorized to exchange personal data relating to that person, for the implementation of this Agreement.
2. Transferring personal data shall be subject to the legislation concerning the protection of privacy and personal data of the transferring Contracting Party.
3. Processing of personal data by the competent institution by the Contracting Party to which the data is transferred, shall be in accordance with the legislation concerning the protection of privacy and personal data of the receiving Contracting Party.
4. The personal data referred to this article shall be kept private and shall be used solely for the purpose of the determining the entitlement to pensions and benefits in accordance with this Agreement. The personal data specified in the request shall only be transferred between the liaison bodies, competent institutions or authorized authorities of both Contracting Parties and shall not be transmitted onwards to third bodies.
5. The Contracting Parties shall take measures to protect the personal data required under this Agreement from accidental or illegal destruction, loss, accidental disclosure, or modification unauthorized access or from any type of non-authorized processing.
6. Personal data acquired under this Agreement shall be stored and protected in compliance with the applicable legislation of the Contracting Parties.

Article 24
Exemption from charges and authentication

1. If in accordance with the legislation of a Contracting Party any claim, certificate or other document is not subject, or is totally or partially, exempted from charges, this also applies to claims, certificates and documents submitted in accordance with the legislation of the other Contracting Party.
2. Documents and certificates which are presented for purposes of this Agreement shall be exempt from authentication by diplomatic or consular authorities.

Article 25
Submission of documents

1. Claims, complaints, appeals against decisions and declarations submitted to the competent authority, liaison body or competent institution of one Contracting Party shall be regarded as submitted to the competent authority, liaison body or competent institution of the other Contracting Party on the same date.
2. A claim for granting a benefit which complies with the legislation of one Contracting Party shall be regarded as a request for respective benefits compliant with the legislation of the other Contracting Party, unless the claimant specifically applies for postponing the determination of the right to a retirement pension pursuant to the legislation of the other Contracting Party.

Article 26
Medical examinations

1. Medical examinations of persons residing or staying on the territory of the other Contracting Party shall be performed by the institution in the place of residence or stay at the request and expense of the competent institution.
2. The cost of medical examinations is not reimbursed if the examinations are performed for institutions of both Contracting Parties.

Article 27
Applicable language

1. For the purposes of application of the present Agreement, the competent authorities, liaison bodies and competent institutions of the Contracting Parties use the official languages of each Contracting Party or the English language.
2. The competent authorities, liaison bodies and competent institutions of one Contracting Party may not reject claims, appeals or other documents referred to them on the grounds that the documents have been drawn up in the official language of the other Contracting Party or in the English language.

Article 28
Payment of benefits

1. The competent authorities of each Contracting Party shall pay cash benefits under the present Agreement directly to the entitled persons who reside on the territory of the other Contracting Party in the official currency of their state, and in case of the lack of convertible currency, in another freely convertible currency.
2. If any of the Contracting Parties introduces provisions restricting withdrawals, wire transfers or transfers of funds, this Party shall immediately take the necessary action to guarantee the transfer of the amounts granted in accordance with this Agreement. The payment will be performed without any deductions for administrative expenses that may result from the benefit payment procedure. Nevertheless the beneficiary is responsible for the cost of keeping a bank account.

Article 29
Resolution of disputes

1. Any dispute concerning the interpretation or application of this Agreement shall be settled by way of consultation between the competent authorities of the Contracting Parties.
2. If the competent authorities are not able, in accordance with paragraph 1, to resolve such disputes, these will be settled by way of negotiation.

PART V
Transitional and final provisions

Article 30
Transitional provisions

1. This Agreement does not grant the right to payment of benefits for the period prior to the date of its entry into force.
2. While determining the right to benefits granted under the present Agreement, insurance periods completed in accordance with the legislation of each Contracting Party shall be taken into consideration before the entry into force of the present Agreement.
3. The provisions of this Agreement may also apply to events that took place before the date of entry into force of this Agreement, provided that the obligations arising from them have not been previously regulated.
4. On the request of the person concerned, benefits granted before the date of entry into force of this Agreement may be determined in accordance with the provisions of this Agreement, if the change is due solely to the provisions of this Agreement. Such re-establishment of the right to benefits may not cause a reduction of the amount of the benefit.
5. All benefits that have not been granted or whose payment has been suspended because of the nationality of the person concerned or their place of residence on the territory of the other Contracting Party, at the request of the person concerned, shall be granted or their payment resumed in accordance with the provisions of this Agreement, provided that the benefits previously granted were not paid on a one-off basis.
6. In case of applying Article 7 paragraph 1 of this Agreement to the employees posted to the territory of one Contracting Party before the date of entry into force of this Agreement, it shall be considered that the periods of employment listed in this paragraph will start on the date when the Agreement enters into force.

Article 31
Duration of the Agreement

1. This Agreement is concluded for an indefinite period of time. It may be terminated by either Contracting Party by means of a written notification through diplomatic channels no later than 6 months before the end of the calendar year. In this case, the Agreement shall be valid until the end of that year.
2. In the event of a termination of this Agreement, the entitlement to benefits acquired in accordance with its provisions shall be preserved.
3. Claims submitted before the date of termination of this Agreement shall be considered in accordance with the provisions of this Agreement.

Article 32
Entry into force of the Agreement

The Contracting Parties shall inform each other, by way of written notification through diplomatic channels, of the completion of the statutory and constitutional procedures necessary for the entry into force of this Agreement. This Agreement shall enter into force on the first day of the third month following the month of the last notification.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, duly authorised, have signed the this Agreement.

DONE at Jerusalem on 22.11.2016, which corresponds to 21. Cheshvan 5777 in two original copies in Polish, Hebrew and English, each text being equally authentic. In the case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

FOR THE REPUBLIC OF POLAND

FOR THE STATE OF ISRAEL

Eli G. J. J. J.

[Signature]

Warszawa, → czerwca 2017 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.292.2016 / 10 / as

dot.: DSZ-I.5550-10-102-JK/13 z 18.05.2017 r.

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Państwem Izrael o zabezpieczeniu społecznym oraz projektu ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Państwem Izrael o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Jerozolimie dnia 22 listopada 2016 r., wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Umowa nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o ratyfikacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.